

Olaylar – Başvuranın yetişkin oğlu, bir araba kazasında ağır yaralanması neticesinde kaldırıldığı Riga’da bir devlet hastanesinde 2002 yılında vefat etmiştir. Ardından başvuran, bilgisi veya rızası olmaksızın, oğlunun böbreklerinin ve dalağının ölümünün ardından derhal alındığını öğrenmiştir. Başvuranın Başsavcılığa yaptığı şikâyet, organların iç hukuka uygun olarak alındığı gerekçesiyle reddedilmiştir. Hastanenin elinde herhangi bir irtibat bilgisi olmadığından başvuranla irtibata geçilmemiştir. Söz konusu tarihte yürürlükte olan kanun uyarınca tıp doktorlarının ancak merhumun reşit olmayan bir kişi olduğu hallerde yakın akrabalarını faal bir şekilde arama ve muhtemel organ alma işlemi hakkında bilgilendirme yükümlülüğü bulunmaktaydı.

Hukuki değerlendirme – Madde 8: Başvuran, oğlunun organlarının organ nakli amacıyla alınmasının muhtemel olduğu hakkında bilgilendirilmediğinden ve dolayısıyla iç hukukta tesis edilen belirli haklarını kullanamadığından şikâyet etmiştir. İlgili tarihte Letonya kanununda, ebeveynler dâhil olmak üzere merhumun yakın akrabalarının organ nakline ilişkin isteklerini ifade etme hakkı açıkça tanınmıştır. Dolayısıyla söz konusu olan mesele kanunun yeterince açık olup olmadığıdır. Hükümet, yakın akrabaların hastanede hazır bulunmaması halinde, ulusal hukukun organ nakline karşı herhangi bir itiraz olup olmadığını belirlemek üzere kesin bilgi edinilmesi yükümlülüğünü getirmediğini ve bu tür durumlarda organ naklinin kabul edildiğinin farz edildiğini iddia etmiştir. Ancak Mahkeme, “farz olunan rıza sisteminin” başvuranın gibi durumlarda uygulamada nasıl işlediğinin açık olmadığına karar vermiştir: Merhumun en yakın akrabası olarak belirli haklara sahip olmasına rağmen başvuran, söz konusu hakların nasıl ve ne zaman kullanılabileceği hakkında, herhangi bir açıklama yapılması bir tarafa, bilgilendirilmemiştir. Başvuranın oğlunun organlarının muhtemel alıcıya uygunluğunu tespit etmek üzere yapılan tıbbi muayenelerin gerçekleştirilmesi için geçen süre, başvuranın oğlunun organ nakline ilişkin isteğinin yokluğunda, kendi isteğini ifade etmesi için başvurana gerçek bir imkân sunmak için yeterli olabilirdi. Gerçekten de, Sağlık Bakanlığı dahi başvuranın planlanan organ nakli hakkında bilgilendirilmiş olması gerektiği yönünde görüş belirtmiştir. Ayrıca, söz konusu tarihten sonra ilgili iç hukukta değişiklikler yapılmıştır. Dolayısıyla Mahkeme, başvuranın oğlunun öldüğü tarihte geçerli olan Letonya kanununun yeterli derecede kesinlikle tasarlanmadığını ve kanunda keyfiliğe karşı uygun yasal koruma sağlamadığına hükmetmiştir.

Sonuç: ihlal (oybirliğiyle)

Madde 41: Manevi tazminata karşılık olarak 10.000 avro.